

GUNNAR HEIBERG (1857-1929)

Gunnar Heiberg deler skjebne med mange eldre dramatikere; han har en stor plass i litteraturhistorien, men stykkene blir sjelden oppført. Ikke engang "Tante Ulrikke", stykket som Christiania Theater ikke våget å sette på spilleplanen av frykt for besteborgernes reaksjoner, har noen særlig appell i dag. Paradoksalt nok ser det ut til at essayene og artiklene – skrevet for å være dagsaktuelle rundt forrige århundreskifte – er mer levende enn dramatikken.

Gunnar Heiberg, i sin tid et kraftsentrum i norsk kulturliv, er lagt på historiehyllen og blir kanskje aldri hentet ned igjen. Noen forfattere blir spennende lenge etter sin død, som f.eks. Ragnhild Jølsen, Heiberg er nærmest glemt. Kan noe av grunnen være den som Nils Collett Vogts skarpe karakteristikk uttrykker?: "En mann med holdning. Aldri hjerterørt. Sjelden følsom. Norsk i sine følelser, men uten norsk skryt i sin munn. Ille likt".

For samlere er en del av Heibergs produksjon interessant. Den supprimerte "Hs. Majestæt" er ytterst sjelden, og den supprimerte utgaven av "I frihetens bur" har ikke vært omsatt siden 4. Skougaardauksjon i mai 1971. På Cappelen-auksjonen i desember 1986 ble "Hs. Majestæt" solgt for kr. 13.750,- inklusive salær. "En soiree dansante" er sjelden.

På auksjon i november 1991 oppnådde for øvrig "Tante Ulrikke" og "Gerts have" i originalbind kr. 5175,- og 4725,- inklusive salær, så det er tydelig at interessen for Heiberg er tilstede når det gjelder de mest sjeldne bøkene eller sjeldne bindvarianter. De fleste av bøkene hans er det imidlertid svært lett å finne til ganske rimelige priser.

Kommer Heiberg til å oppleve en renessanse? Det er vanskelig å spå, men som sin tids ledende norske dramatiker, Ibsens arvtaker, burde han være av større interesse enn hva som er tilfelle for tiden. Dette gjelder kanskje mer Heiberg som samleobjekt enn som dramatiker.

GUNNAR HEIBERGS FØRSTEUTGAVER:

- 1878: [-]: [Kants fornuftkritik (av Hans Jæger) og] En soiree dansante. Forfatterens Forlag.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1884: Tante Ulrikke. Skuespil i fire akter. København. Philipsen.
Innbinding: Omslag, Helsingøringsbind.* Det er to varianter av omslaget:
A. Originalomslaget fra Philipsen (typografisk).
B. Et nyere omslag (også typografisk) fra Det Nordiske Forlag, Ernst Bojesen, fra 1903.
- 1890: Kong Midas. Skuespil i fire akter. København. Schubothes Boghandel.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1893: Kunstnere. Komædie i fem akter. København. Schubothes Boghandel.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1894: Balkonen. Tre akter. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1894: Gerts have. Komædie i fire Akter. Cammermeyer.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingøringsbind. Det er to varianter av omslaget:
A. Tegnet av Thorolf Holmboe.
B. Typografisk omslag.
- 1895: Det store lod. Skuespil i fem Akter. København. Philipsen.
Innbinding: Omslag, Helsingøringsbind. Det er to varianter av omslaget:
A. Originalomslaget fra Philipsen (typografisk).
B. Et nyere omslag (også typografisk) fra Det Nordiske Forlag, Ernst Bojesen, fra 1903.
- 1896: Hs. Majestæt. Dramatiske Scener. Norli. Supprimert, se Thuesen s. 109-110. Meget sjelden.
Innbinding: Omslag, typografisk.*
En faksimileutgave med forord av Olav Myre ble utgitt av Bibliofilklubben i 1951 til Olaf Norlis 90-årsdag i 66 nummererte eksemplarer, hvorav nr. 1-33 for Bibliofilklubbens medlemmer.

- 1897: Folkeraadet. Komædie i tre akter. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1899: Harald Svans mor. Komædie i fem akter. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1900: Pariserbreve. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1902: Kjærlighed til næsten. Komædie i tre akter. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1904: Kjærlighedens tragedie. Fire akter. Gyldendal.
Innbinding: Omslag, typografisk.
- 1910: I frihetens bur. Aschehoug. Supprimert. Meget sjelden. Se nedenfor under 1929-utgaven.
- 1912: Jeg vil værge mit land. Skuespil i 5 akter. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
- 1913: Paradesengen. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Helsingjirtebinding.
- 1917: Set og hørt. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Forlagsbinding i to varianter:
A. Helsingjirtebinding.
B. Skinnryggbinding.
- 1918: Ibsen og Bjørnson på scenen. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Forlagsbinding i to varianter:
A. Helsingjirtebinding.
B. Skinnryggbinding.
- 1919: Franske visitter. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Forlagsbinding i to varianter:
A. Helsingjirtebinding.
B. Skinnryggbinding.
- 1920: Norsk teater. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Forlagsbinding i to varianter:
A. Helsingjirtebinding.
B. Skinnryggbinding.
- 1923: 1905.
Innbinding: Omslag, typografisk. Forlagsbinding i to varianter:
A. Helsingjirtebinding.
B. Skinnryggbinding.
- 1924: Salt og sukker. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Forlagsbinding i to varianter:
A. Helsingjirtebinding.
B. Skinnryggbinding.

Etter Gunnar Heibergs død er utgitt:

- 1929: I frihetens bur. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk.
Boken ble trykt i 1910, men ble først utgitt i 1929 etter Heibergs død samme år. Det kjønes ett eksemplar fra 1910 med de tre første og to siste blad i korrekturavtrykk, jfr. Thuesen s. 110-111 (som feilaktig nevner smusstittel).
- 1951: Hugg og stikk. Artikler i utvalg. Med en innledning av Einar Skavlan. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk.

Det er utgitt to artikkelsamlinger som muligens inneholder tidligere utrykte artikler:

- 1972: Artikler om mange ting. Ved Hans Heiberg. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Sjrtingryggbind.
- 1972: Artikler om teater og dramatikk ved Hans Heiberg. Aschehoug.
Innbinding: Omslag, typografisk. Sjrtingryggbind.